

Rolul învățării mediate și a Programului de Îmbogățire Instrumentală în dezvoltarea mentală la copii

„Persoana care mediază procesul învățării, îmbogățește interacțiunea dintre copil și mediu cu elemente care nu aparțin situației concrete, ci fac parte dintr-o lume de sensuri și intenții derivate dintr-o multitudine de atitudini, valori, scopuri și mijloace transmise cultural„,

Reuven Feuerstein.

Pentru a evita excluderea categoriilor vulnerabile de copii din sistemul educativ și pentru a le oferi șanse de adaptare socială, Profesorul Feuerstein a elaborat teoria “Învățării mediate” și a operaționalizat-o pentru a servi practicii educaționale. Metodele de Îmbogățire instrumentală (Instrumental Enrichment, adică IE), Feuerstein fac parte din categoria educației cognitive și se concentrează pe cea parte a educației care este în cea mai mare măsură capabilă de schimbare: copilul și educatorul său. Metoda are ca obiective:

- Creșterea competențelor educatorului, astfel încât să poată oferi copiilor experiențe de viață semnificative în scopul dezvoltării cognitive.
- Dezvoltarea competențelor cognitive fundamentale ale elevilor, prin:
  - promovarea dezvoltării limbajului noțional,
  - însușirea de către copii a sistemelor conceptuale instrumentale, cu ajutorul cărora pot înțelege lumea și se pot adapta la ea mai bine, pot dobândi noi cunoștințe cu care vor putea opera găsind variate soluții la problemele de viață .

Prin modul atractiv, neconvențional de prezentare, instrumentele motivează deopotrivă copiii și adulții pentru efectuarea exercițiilor și depășirea dificultăților de gândire. Instrumentarea gândirii copilului cu elemente care pot să îl ajute la mobilizarea și reglarea propriei gândiri, va avea ca scop crearea nevoii sale intrinseci de a folosi modalități intelectuale superioare în rezolvarea problemelor sale școlare și sociale. Străduința copilului de a depune o activitate intelectuală independentă va conduce la

creșterea gradului de autonomie a copilului și îi va schimba percepția despre sine ca personalitate cognitivă autonomă.

Astfel, instrumentele elaborate de echipa lui Feuerstein facilitează creșterea capacităților cognitive pe de o parte prin creșterea motivației pentru rezolvare de probleme, pe de altă parte prin oferirea sentimentului de competență persoanelor care sunt subiecții învățării. *Ele duc la modificări cognitive structurale care apar prin antrenarea funcțiilor cognitive, remedierea funcțiilor deficitare și crearea unui sistem de semnificații și sensuri specifice nivelurilor intelectuale superioare.*

Principalul scop al Îmbogățirii instrumentale este de a **realiza modificarea cognitivă și adaptarea socială**, astfel încât individul să fie capabil să facă față provocărilor din viața reală. Mai simplu spus, copiii care parcurg Programul de Îmbogățire Instrumentală vor fi capabili să își controleze emoțiile, să își asume propriile acțiuni cu toate consecințele pe care acestea le implică, devenind niște persoane echilibrate și responsabile.

Orientarea profesorului în direcția atingerii acestor scopuri modifică stilul de predare al acestuia și de învățare al elevului. **Sentimentele de competență** sunt fortificate, iar cele precedente de eșec sunt înlocuite cu sentimentul de curiozitate. Programul ajută astfel și la **prevenirea stigmatizării** și a formării unei imagini negative de sine. Oamenii care au fost considerați până acum incapabili de a învăța și de a înregistra progrese pe plan școlar (cei considerați de unii ca fiind « proști » sau « leneși ») își descoperă acum deprinderea de a gândi. Când acest lucru este conștientizat de mediu, se schimbă sentimentul negativ și imaginea pozitivă de sine este refăcută.

Lector univ.dr.Todor Otilia